

Durmuş Hocaoğlu

Müslümanlar Cehâletlerinin Kurbanı Olmuşlardır

Yeniçağ, “Analiz”., 29 Eylül 2008, Pazartesi., s.07
“Analiz” Sıra No: 696; 2008-087; Eylül-13

YENİÇAĞ

NOT: Dipnotlar *Yeniçağ*'in matbû nüshasına konmamıştır — D.H.

İsrâiliyyât'tan, Nasrâniyat'tan, Zerdüştlük'ten ve daha birçok kanallardan gelen te'sirlerle mitolojik bir nitelik kazanan Yaşanan İslâm, Bu-Dünya'yı mü'min ile Allah arasında bir **engel** olarak telâkkî ve O'nu ve O'na âit ve müteallık hemen herşeyi tel'în ettiğinden Müslümanların O'na sırt çevirmesine sebebiyet vermişti. Hâlbuki, İslâm, bu kâinatı, Allah'ın varlığına “alem”[*] – yâni delîl – addetmekle “Âlem” adını vererek onore etmiş ve O'nu insana bir hâkimiyet sâhası olarak tahsîs etmişti. Evet, vâkıa Bu-Dünya'nın “kirli, mezmûm ve makbûh” bir yanı vardı ve her zaman da var olacaktır, ama bu, Ülgener'in tâbiriyle “içte”, yâni dünyanın maddesinde değil, “dışta”, yâni dünya ile kurulan ilişkide ortaya çıkan bir kir olup[1], onlar da Üexküll'ün “beslenme, üreme ve düşman” dan mürekkep “Fonksiyon Çemberleri”nin[2] insan dünyasındaki yansımaları olan “Siyâset, Ticâret ve Şehvet”te tezzâhür eder.[3] Aksini kabûl etmek, *Allah, İnsan'ı İlk Günah yüzünden, mâhiyeti icâbı kötü ve bir günah menbâi olan bir yer olan Arz'a sürgün etmiştir* diyen Hristiyanlığın tezini – yâni “İlk Günah”ı - kabûl etmek demektir ki bu, Allah'a ap-açık bir bühtandır.

Ancak netîce böyle oldu; Dünya'ya sırtını dönen Müslümanlar, cehâletlerinin kurbanı oldular ve ilâhî bir cezâyâ çarptırıldılar.

Bir evvelki yazımda dediğim gibi, *haydi daha evvel olsa neyse denebilir*; ama XV. asırda matematik ve fizik câhili olan Avrupa'nın bu sâhalarda patlama yaptığı XVII. asırda böyle bir cehâletin sonuçları ölümcül olmağa mahkûmdu. Şundan ki, o asırdaki gelişmeler, daha evvelki asırlardakilerden, ‘mâhiyet’ bakımından radikal olarak farklı idi. Bu farklılık “**modernite**” dediğimiz şeydir.

İmdi, buradaki ‘mâhiyet’in üzerinde biraz duralım: Mâhiyet (*entity*) birşeyi o şey yapan ve diğer şeylerden farklı kılan şey demektir; farklı bir mâhiyet, farklı bir varlık demektir ve her mâhiyet değişimi de, kemmî (kantitatif, niceliksel, sayısal) bir birikimin keyfi (kalitatif, niteliksel) bir hâle tahavvülü olan diyalektik bir süreçtir aslında. Söz gelimi, buzun ısıtılması, buz, buz olarak – yâni “katı hâl” üzre - kaldığı sürece sâdece kemmiyete tekabül eden bir süreç olduğu hâlde ısıtılma ameliyesi devam ettiği takdirde buzun suya dönüşmesi ile ‘katı hâl keyfiyeti’nden ‘sıvı hâl keyfiyeti’ne geçilmiş olur. İşte XVII. asır öncesinde, Türk-İslâm dünyası ile Batı arasındaki fark, kalitatif değil kantitatif bir fark idi – sıcaklıkları farklı da olsa iki tarafın da buz olması gibi -; ne var ki, XVII. asır ile birlikte, Batı'nın kantitesindeki sürekli artışın yol açtığı sonuç, bir keyfiyet dönüşümü, yâni, bir hâlden bir başka hâle tahavvül intâc etmişti - daha doğrusu bu süreci tetiklemişti; çünkü asıl meyveler daha sonraki asırlarda devşirilecektir.

İşte “ölümcül sonuç” dediğim şey budur: Batı bu şekilde, bir dünyadan başka bir dünyaya geçiyordu, biz ise eski dünyada kaldık.

Batı'nın yarattığı “Yeni Dünya” ile bizim içinde hapsoldüğümüz “Eski Dünya” arasındaki fark, “ilim”den kaynaklanmaktadır. İmdi buradaki “ilim” kelimesi gerek kavram ve gerekse de muhtevâ olarak “Eski Dünya”dakinden kökten farklıdır; “Eski Dünya”da da şüphesiz bir ilim var idi, ama bugünkü mânâ, muhtevâ ve kıymetine ve vazgeçilemez yerine, ancak Batı medeniyeti ile ulaşmıştır. Mümtaz Turhan'ın dediği gibi, “*Hakikatte ilim, garp medeniyetine gelinceye kadar başka hiç bir medeniyet ve kültürde ne bugünkü rolünü oynamış, ne de onun esas unsuru veya ilk şartlarından biri olmuştur. Zaten bugün anladığımız mânâda bir ilim, eskiden mevcut olmadığı gibi hiç bir medeniyette de bu derece inkişaf edememiştir.*”[4]

Ve bizim felâketimiz de, bizim duraklamamızdan ziyâde Batı'nın ilerlemesinden neş'et etmiştir; öyle olmasaydı bu trajediyi yaşamayacaktık, arada bir fark olacaktı belki, ama bu fark ölümcül sonuçlara yol açmayacaktı. Belki yine toprak kaybedecektik, yine zirveden düşecektik, yine küçülecektik, ama asıl ölümcül olan bunlar değil; ölümcül olan şu ki, biz bir medeniyet kaybettik, medeniyet olarak iddialarımız bitti, tükendi, dibe vurdu; çünkü Batı'nın “challenge”ına karşı cevap veremedik: Batı medeniyeti, İslâm medeniyeti de dâhil olmak üzere, dünyadaki bütün medeniyetleri ezdi geçti, dünyadaki bütün medeniyetlerin tezlerini, iddialarını sildi-süpürdü; onları kadük, anakronik hâle getirdi ve bunun netîcesinde, **Arz'ın Lordu** oldu. Ve yine bunun bir netîcesi olarak, dünyadaki bütün halklar, bütün milletler, bütün kültürler, şu veya bu şekilde, Kur'ân'daki terimle, *velev kerhen, velev tav'an*, ama kat'î sûrette batılılaştılar; batılılaştılar, ama hemen hepsi de sefil bir batılılaşma, yâni “**Lümpen Batılılaşma**” yaşadılar – **Türk Batılılaşması** gibi.

**

Hâsılı, Müslümanlar cehâletlerinin kurbanı olmuşlardır ve bu keyfiyette esas itibariyle değişen pek de birşey yoktur günümüzde

[1] Sabri F. Ülgener., *Zihniyet ve Din/İslâm, Tasavvuf ve Çözülme Devri İktisat Ahlâkı.*, Der Yayınları., İstanbul 1981., s.55, pr.1/1

[2] J. von Üexküll., *Theoretical Biology.*, Translated by D. L. Mackinnon, D.Sc., New York., Harcourt, Brace & Company, Inc., London: Kegan Paul, Trench, Trubner & Co., Ltd., 1926., p.126: Chapter V: “The World of Living Organisms” (Function Circles)

[3] Bu konuda, bkz.: Durmuş Hocaoğlu., “Siyâset ve Kirlilik”., *Türkiye Günlüğü.*, Sayı: 65., Bahar 2001-02, Ankara., s.20-27 Erişim: www.durmushocaoglu.com >Yazılar >Dergiler > T. Günlüğü PDF: http://www.durmushocaoglu.com/data/yazipdf/DHocaoglu_349_Siyaset_ve_Kirlilik.pdf

[4] Mümtaz Turhan., *Kültür Değişmeleri; Sosyal Psikoloji Bakımından Bir Tetkik.*, M.E.B. Yayınları., 1000 Temel Eser Dizisi., Millî Eğitim Basımevi., İstanbul, 1969., s.356

[*] “**alem**” (علم) kelimesinin a harfini uzatmadan, “**âlem**” (عالم) kelimesinin ise a harfini uzatarak okunmasına dikkat edilmesi...

❖